

**Návrh habilitačnej komisie
na menovanie PhDr. Juraja Kalického, PhD.
za docenta v odbore medzinárodné vzťahy
23.10.2023**

Č. z.: FPVMV/.....
Č. sp.: FPVMV/.....

PhDr. Juraj Kalický, PhD., vysokoškolský učiteľ, odborný asistent na Katedre medzinárodných vzťahov a diplomacie na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici požiadal dňa 13.3.2023 o začatie habilitačného konania v odbore medzinárodné vzťahy. Vo svojej vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti sa dlhodobo orientuje na medzinárodné vzťahy, predovšetkým komunikáciu v oblasti medzinárodných vzťahov a diplomacie.

Dekan FPVaMV UMB na základe všetkých požiadaviek podľa Vyhlášky Ministerstva školstva č. 246/2019 Z.Z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, § 1 ods. 2, písm. a-f a Smernice č.1/2022 o postupe získavania vedecko-pedagogických a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, navrhol vedeckej rade na svojom zasadnutí dňa 15.3.2023 začatie habilitačného konania. VR FPVaMV schválila začatie habilitačného konania v súlade s citovanou vyhláškou a zároveň odsúhlasila nasledovné zloženie komisie a oponentov:

Habilitačná komisia:

1. *prof. PhDr. Peter Terem, PhD.*, predseda, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
2. *doc. PhDr. Rudolf Kucharčík, PhD.*, Fakulta medzinárodných vzťahov, Ekonomická univerzita v Bratislave
3. *doc. Ing. Dušan Masár, PhD.*, Fakulta verejnej politiky a verejnej ekonomiky, Vysoká škola Danubius, Sládkovičovo

Oponenti habilitačného konania:

1. *prof. PhDr. Zdeněk Veselý, CSc.*, Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická v Praze
2. *doc. PhDr. Lubomír Čech, CSc., (mim. prof.), PhD.*, Fakulta medzinárodných vzťahov, Ekonomická univerzita Bratislava
3. *doc. Mgr. Lucia Husenicová, PhD.*, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

PhDr. Juraj Kalický, PhD. predložil habilitačnú prácu na tému „*Reflexia vlastného vnímania USA v tvorbe a obsahu národných bezpečnostných stratégií*“ a predniesol habilitačnú prednášku na tému „*Percepčia postavenia USA v systéme medzinárodných vzťahov v kontexte tvorby a realizácie národnej bezpečnostnej stratégie*“.

Habilitačná komisia vo svojom zápise zo stretnutia dňa 4.10.2023 konštatovala, že PhDr. Juraj Kalický, PhD. v zmysle citovanej vyhlášky splnil kritériá na menovanie za docenta.

PhDr. Juraj Kalický, PhD. sa narodil 2. 1. 1967 vo Zvolene. V roku 1995 ukončil magisterské štúdium v odbore Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov na Fakulte humanitných vied, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. V roku 2003 absolvoval úspešnú rigoróznú skúšku na FPVaMV. V roku 2010 absolvoval na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici doktorandské štúdium v odbore *medzinárodné vzťahy* s témou dizertačnej práce „*Vojensko-politické stratégie USA v období studenej vojny*“.

Od roku 1997 do 2023 s prestávkou medzi rokmi 2007-2011 pôsobil ako odborný asistent na Katedre medzinárodných vzťahov a diplomacie Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici.

Je autorom dvoch monografií, troch kapitol v domácich a zahraničných vedeckých monografiách, jednej vysokoškolskej učebnici, má 33 vedeckých prác v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch, z toho jedna v databáze Web of Science. Publikoval aj množstvo odborných prác (odborné monografie, kapitola v odbornej monografii, odborné práce registrované v databázach a pod.) K dnešnému dňu knižnica eviduje 70 citácií v domácich a zahraničných publikáciách, z toho 7 v databázach WOS a SCOPUS.

Bol spoluriešiteľom viacerých výskumných projektov, konkrétne dvoch výskumných projektov VEGA a projektu Erasmus+ K2,.

Absolvoval niekoľko prednáškových pobytov v Čechách .

Profiluje sa v prednáškovej činnosti predmetov zaradených do prvého a druhého stupňa študijných programov Politológia a Medzinárodné vzťahy: Communication in International Relations and Diplomacy I., II., III, Príprava na štátnu skúšku z 1. CJ I - IV. – anglický – 1 stupeň, 2 stupeň, Prvý cudzí jazyk III. – anglický, 1. stupeň, Communication in International Relations - 1. stupeň, 2. stupeň. Doteraz viedol 44 bakalárskych a 46 diplomových prác a 2 rigorózne práce.

Zhodnotenie habilitačnej prednášky a obhajoby habilitačnej práce

Habilitačná komisia, oponenti a členky a členovia Vedeckej rady FPVaMV UMB si vypočuli habilitačnú prednášku habilitanta na tému „*Percepcia postavenia USA v systéme medzinárodných vzťahov v kontexte tvorby a realizácie národnej bezpečnostnej stratégie*“. (Powerpoint verzia prednášky je súčasťou tejto zápisnice).

Do diskusie sa zapojili viacerí zúčastnení členovia VR FPVaMV UMB, na ich otázky habilitant odpovedal s vysokou erudovanosťou a zároveň kvalifikovane reagoval na všetky diskusné vstupy v rámci danej problematiky. V závere diskusie oponenti vyjadrili spokojnosť s odpoveďami habilitanta na svoje otázky. Pozitívne zhodnotili jeho teoretické zázemie a doterajší dlhoročný a systematický výskum vo svojej oblasti. Habilitačná komisia konštatuje, že habilitant v rámci habilitačnej prednášky preukázal teoretickú erudovanosť a pedagogickú spôsobilosť.

Uchádzač predložil habilitačnú prácu na tému „*Reflexia vlastného vnímania USA v tvorbe a obsahu národných bezpečnostných stratégií*“.

Oponenti vo svojich posudkoch uviedli nasledovné:

Prof. PhDr. Zdeněk Veselý, CSc. vo svojom posudku konštatuje, že tému predložené habilitační práce dr. Kalického považujú za veľmi aktuálnu jak vzhľadom k významu bezpečnostného aspektu medzinárodných vzťahů a úloze USA v nich, tak i vzhľadom k potrebe tento fenomén v různých aspektech akademicky reflektovat. V této souvislosti též oceňují jako inovativní přístup zabývat se ve vztahu k USA bezpečnostní problematikou ne vůči vnějšímu mezinárodnímu prostředí, ale zaměřit se na reflexi vlastního vnímání tvorby a obsahu jejich bezpečnostních strategií, jak to výstižně postihuje již samotný název práce. Autor práci zpracoval odpovídajícím způsobem na základě požadovaných norem a struktury obvyklé v pracích tohto typu. Připomínku bych však měl k části Zoznam bibliografických odkazov. Domnívám se, že by byl výstižnější název Zoznam použitých zdrojov (tj. nejen těch zdrojů přímo citovaných, jak může navozovat dojem uvedený název, ale i těch zdrojů, které sice autor necitoval, ale jejichž znalost pro práci byla obecně potřebná). Vhodná by též byla strukturace zdrojů na zdroje primární (dokumenty) a sekundární (monografie a statě v odborných periodikách) + příp. odkazy na webové stránky. Práce má logickou obsahovou strukturu odrážející promyšlený metodologický i obsahový přístup autora. Vstupní kapitola 1 je věnována problematice zahraničněpolitického kontextu USA v souvislosti s tvorbou bezpečnostních strategií. Velmi oceňuji kapitoly 2. a 3. věnované problematice self-image jako součásti kontextu mezinárodních vztahů USA a uvedení vybraných teoretických a paradigmatických aspektů tvořících základ tvorby bezpečnostních strategií. 4. kapitolu lze chápat jako svého druhu

případovou studii ve vztahu k výše uvedenému. Domnívám se však, že mohla být rozsáhlejší (obsahuje cca 20 stránek z práce, která ve svém celku textově - bez příloh - čítá 86 stran). A to proto, že právě za Bushovy administrativy dochází k zásadnímu zlomu v oblasti bezpečnostní strategie USA, kdy se po 11.09.2001 novým a výrazně akcentovaným úkolem stává boj proti mezinárodnímu terorismu. Tuto kapitolu považuji za natolik relevantní, že to mohlo objevit i v podtitulu práce. Autor pro zpracování tématu použil kvalitativní metody, zejm. kontextovou analýzu s aplikací na sociální konstruktivismus, což považuji za zcela náležitý a adekvátní přístup ke zpracování zkoumané problematiky. Součástí toho je i jako další kvalitativní metoda případová studie. Předložená práce ve svém celku a pro potřeby habilitační práce představuje přínos ve dvou rovinách:

a) V oblasti metodologické je to přínos, který sám autor avizoval jako svou snahu již na s. 7 práce, tj. na zkoumání konkrétní problematiky náležitě ozřejmit význam použití a hodnověrnost paradigmatu sociálního konstruktivismu a též zkonstruovat vlastní modelový přístup k řešení problematiky.

b) Obsahově a konkrétně ve 4. kap. (byť tato mohla být, jak bylo řečeno v ad 3) rozsáhlejší) analyzuje problematiku tvorby a vnímání národní bezpečnostní strategie 43. prezidenta USA G.W. Bushe z roku 2002.

Práce tak vytváří náležitý odrazový můstek pro to, aby autor ve výzkumu dané problematiky pokračoval analýzou dalších bezpečnostních strategií USA a mohl je v dalším stadiu svých odborných aktivit komparovat. Bez ohledu na výše uvedené připomínky považuji posuzovaný text za velmi kvalitní a doporučuji ho přijmout jako habilitační práci.

Doc. PhDr. Lubomír Čech, CSc. uvádza, že predkladaná problematika habilitačnej práce patrí bezpochyby v oblasti výskumu k stále živej téme, ktorej aktuálnosť potvrdzuje pretrvávajúci záujem popredných odborníkov akademickej sféry, ako aj politikov. Najmä posledné tri dekády, tak ako sa menil svet z bipolárneho na unipolárny a multipolárny, sa reflexia vlastného vnímania v tvorbe a obsahu národných bezpečnostných stratégií stala dôležitou súčasťou zahraničnej politiky USA. Tento fenomén, sprevádzajúci krajinu od jej vzniku, zaznamenal v podmienkach nového milénia zmeny, ktoré v globálnom systéme súčasných medzinárodných vzťahov patria k najdiskutovanejším. V akademickej sfére Slovenskej republiky sa v rámci teórie MV tejto problematike venuje málo odborníkov, a preto je uvedená práca vítaným príspevkom do vedeckej rozpravy. Dobrú úroveň práce znižujú zbytočné chyby v gramatike a štylistike. Ide najmä

o syntaxe v texte práce. Pripomienky oponenta smerujú aj na citačnú normu v úvodnej časti, ktorá sa zaoberá rozborom literatúry. Napríklad odvolávka na prácu Z. Brzezinskeho „Veľká šachovnica“ nie je zapísaná v zozname použitých zdrojov (v záverečnom zozname je uvedené ďalšie dielo tohto autora – „Voľba“). Autor predloženou habilitačnou prácou preukázal, že sa orientuje nielen v súčasných reáliách skúmanej problematiky, ale ovláda aj jej historické východiská. Demonštruje to funkčnou štruktúrou, ktorá tvorí bazálny fundament umožňujúci naplniť deklarovaný cieľ práce zodpovedajúcim obsahom. Úskalnia spojené s interdisciplinárnou a kontroverznosťou skúmanej témy autor zvládol na uspokojivej úrovni. Kognitívny charakter práce nájdeme najmä v 2. a 3. časti práce, jej aplikačný prínos v 4. časti práce. V práci stanovené dve hypotézy sú v závere vyhodnotené.

V tejto súvislosti chcem zdôrazniť, že pri každej práci interdisciplinárneho charakteru v takto širokom zábere témy možno polemizovať o tom, či by text nebolo treba doplniť, alebo naopak z neho niečo vypustiť. Najmä preto, že zložitnosť skúmanej problematiky, ako aj odpovedí na súvisiace otázky spočíva v tom, že problém reflexie vlastného vnímania USA v tvorbe a obsahu národných bezpečnostných stratégií v sebe zahŕňa kultúrno-antropologické, historické, sociálno-ekonomické, demografické, náboženské, inštitucionálne, geostrategické a ďalšie dimenzie. Tie spolu úzko súvisia, ale majú špecifickú logiku a dynamiku

z pohľadu vzniku a historického vývoja Spojených štátov amerických. Spracovateľ habilitačnej práce si v tomto zmysle stanovil veľmi náročnú úlohu. Ak budeme reflektovať prácu ako príspevok do akademickej debaty, bolo by dobré, keby autor k dobre spracovanej deskripcii názorov iných vyjadril aj vlastné zhrnujúce stanovisko k riešenej problematike. Zvýraznila by sa tak naratívnosť a konzistencia textu. Štruktúra práce zodpovedá stanovenej téme a pri použití zodpovedajúceho metodologického inštrumentária je naplnená relevantným obsahom. Napriek tomu som toho názoru, že autor sa mohol v práci otázkam použitej metodológie venovať viac. Zvolený autorský prístup prispel k objasneniu a taxonómii pojmov, vzťahov a štylistických konštruktov textu. Habilitačná práca je výsledkom vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti jej autora. Výsledky skúmania sú určené predovšetkým pre tú časť

vedeckej a pedagogickej obce, ktorá sa zaoberá problémami a otázkami americkej zahraničnej politiky v prepojení na historicko-logické a teoreticko-metodologické aspekty teórie medzinárodných vzťahov. Predložená práca má potenciál využitia ako pomôcka pre univerzitnú výučbu pre pedagógov a študentov. Habilitačnú prácu možno považovať za vyvrcholenie autorovho úsilia, ktoré prepája jeho doterajší výskum, pedagogickú a publikačnú činnosť. Ide o posun v jeho doterajšej pedagogickej a vedeckej práci. Ako vysokoškolský pedagóg sa podieľa na realizácii výučby v oblasti medzinárodných vzťahov v priamej väzbe na tému práce. Predkladaná habilitačná práca predstavuje pedagogickú a vedeckú erudovanosť PhDr. Juraja Kalického, PhD. Predloženou prácou sa autor profiluje do veľkej komunity odborníkov v oblasti teórie medzinárodných vzťahov.

Na základe vyššie uvedených pozitívnych hodnotení odporúčam predloženú habilitačnú prácu na obhajobu a po splnení všetkých podmienok navrhujem udeliť PhDr. Jurajovi Kalickému, PhD., vedecko-pedagogickú hodnosť docent v odbore 3.1.5 Medzinárodné vzťahy.

Doc. Mgr. Lucia Husenicová, PhD. vo svojom posudku konštatuje, že téma habilitačnej práce je veľmi zaujímavá a vhodne zvolená. Z názvu a zámeru vyplýva, že ide o prepojenie teoretických koncepcií z medzinárodných vzťahov (sociálneho konštruktivismu) a konkrétnych dokumentov, resp. dokumentu zahraničnej politiky. Keďže pozícia USA je stále dôležitou z pohľadu vývoja medzinárodných vzťahov, ale má značný vplyv aj na teoretický diskurz, zaoberať sa zahraničnou politikou tejto mocnosti je vždy prínosné pre vedu o medzinárodných vzťahoch. Po formálnej stránke má habilitačná práca viacero nedostatkov, predovšetkým finálna úprava práce je nedostatočná. V texte je množstvo preklepov, gramatických chýb, nedokončených myšlienok a pod. Zároveň, text práce pôsobí nejasne a nejednoznačne, názvy jednotlivých kapitol nie úplne korešponujú s ich obsahom, viaceré stanoviská sa v práci opakujú čo spôsobuje, že cieľ a zámery autora sú ťažko sledovateľné v texte práce. Z formálneho hľadiska by práca potrebovala detailnejšiu úpravu na odstránenie nezrovnalostí a nejasností. Práca má v zásade logickú štruktúru, prechádza od vymedzenia konceptov a termínov k analýze konkrétneho dokumentu. Problémom je, že práca nie je súvislým textom, pôsobí ako pospájanie viacerých kapitol, chýba jej jednotná línia, jednotná myšlienka. Pripomienky mám k spomenutým nezrovnalostiam medzi názvami kapitol a podkapitol, najviac je to viditeľné v druhej a tretej kapitole (resp. v jej prvých podkapitolách). Obsahovo sa autor venuje vymedzeniu pojmu self-image v druhej kapitole a teoretickým koncepciám v tretej, avšak reálne vymedzenie pojmu self-image je v tretej kapitole, druhá je viac menej textom z ktorého nie je úplne jasné čo má byť jeho cieľom. Najprínosnejšia je štvrtá kapitola kde autor aplikuje základné črty sociálneho konštruktivismu na americkú zahraničnú politiku vyjadrenú Národnou bezpečnostnou stratégiou z roku 2002. Táto časť je dôležitá z hľadiska teoretického diskurzu, keďže ide o aplikáciu teórie na prax, zároveň je zaujímavou interpretáciou stratégie z roku 2002. Metodológia je naproblematickou časťou práce, text pôsobí v prvých častiach zmätočne, v práci absentuje jasný zámer, a prístup k skúmanej problematike. Autor prináša prehľad viacerých vymedzení konceptov ako stratégia, doktrína a pod. K nim autor pristupuje výrazne deskriptívne, a nie je zjavné ku ktorému vymedzeniu/definícii sa prikláňa, resp. s ktorou pracuje. Navyše v ďalších častiach textu sa k dileme vymedzenia stratégie už nevracia. Diskutabilné je označenie exepcionalizmu ako teórie, z práce nie je jasné či sa má jednať o teóriu ktorá je súčasťou vedy o medzinárodných vzťahov, resp. na základe akých ukazovateľov autor prichádza k tomuto označeniu. Hlavne z toho dôvodu, že exepcionalizmus (výnimočnosť) nakoniec označuje ako základný prejav self-image USA. Z práce nie je jasné na základe akého postupu sa autor dopracoval k tomuto záveru, a chýba jasné vymedzenie a odlíšenie takto používaných pojmov. Keďže sa autor nevyjadruje k definíciám a pojmom, alebo teóriám a len ich opisuje, prvé kapitoly práce predstavujú hlavne sumarizáciu existujúceho diskurzu, množstva prístupov k definovaniu pojmov stratégia, doktrína a seba-vnímanie. Prínosnou časťou práce je rozhodne štvrtá kapitola. Jej obsahom je unikátna aplikácia sociálneho konštruktivismu použitím analytických rovin na identitu USA. V tejto časti je viditeľná autorova schopnosť pracovať s teoretickými poznatkami a ich prostredníctvom identifikovať základné faktory formovania identity národa/štátu a jeho vplyvu na zahraničnú politiku a oficiálne dokumenty. Z pohľadu autorského prínosu je potrebné vyzdvihnúť podkapitolu s komentármi k Národnej bezpečnostnej stratégii z roku 2002, predovšetkým identifikovaním rôznych foriem „normy“ pri formovaní vnímania reality, ako základnej črty sociálneho konštruktivismu. Celkovo je habilitačná práca do veľkej miery deskriptívnym textom, autor používa pomerne dlhé priame citácie z diel rôznych autorov, často krát na úkor vlastného hodnotenia, či vnímania významu pojmov, s ktorými pracuje. Napriek tomu je zrejmé, že autor pracoval s rozsiahlym počtom zdrojov, ktoré sa venujú problematike zahraničnej politiky USA

z rôznych aspektov. Najlepšou, terminologicky a konceptuálne najprepracovanejšou a z pohľadu vedy o medzinárodných vzťahoch najprínosnejšou a najvýznamnejšou je aplikačná, štvrtá kapitola ktorá používa črty sociálneho konštruktivismu cez viaceré analytické roviny a spolu s komentármi k jednotlivým častiam dokumentu predstavuje vlastnú a tým špecifickú a do istej miery jedinečnú analýzu autora. Napriek uvedeným nedostatkom, výhradám, kritike a v zásade prevládajúcemu deskriptívnemu textu, štvrtá kapitola práce predstavujú unikátny a prínosný text, ktorý odzrkadľuje znalosti, poznatky a schopnosti autora identifikovať a aplikovať špecifické črty zvolenej teórie na konkrétny vybraný problém z praxe MV a na jej základe odporúčam aby bola Dr. Kalickému, po úspešnom absolvovaní poslednej časti habilitačného konania, udelená vedeckopedagogická hodnosť docent.

V rámci obhajoby habilitačnej práce. PhDr. Juraj Kalický, PhD. vysvetlil dôvody výberu témy, prezentoval výskumné ciele, hypotézy, východiská, obsah a závery práce.

Habilitačná komisia ocenila teoretickú erudovanosť habilitanta v predmetnej oblasti. V priebehu diskusie kvalifikovane reagoval na položené otázky oponentov, členov komisie a prítomných členov VR FPV a MV UMB týkajúce sa habilitačnej prednášky a habilitačnej práce.

Návrh habilitačnej komisie

Habilitačná komisia na základe predložených dokladov, oponentských posudkov, splnenia požadovaných scientometrických kritérií, odborného posúdenia úrovne prednesenej habilitačnej prednášky a výsledku obhajoby habilitačnej práce a po celkovom kladnom zhodnotení pedagogickej a vedeckej činnosti uchádzača predkladá predsedovi Vedeckej rady Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici doc. PhDr. Branislavovi Kováčikovi, PhD. návrh s odporúčaním udeliť PhDr. Jurajovi Kalickému, PhD. vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore *medzinárodné vzťahy*.

V Banskej Bystrici, 23.10.2023

.....
prof. PhDr. Peter Terem, PhD.
predseda habilitačnej komisie

Členovia habilitačnej komisie:

doc. PhDr. Rudolf Kucharčík, PhD.

.....

doc. Ing. Dušan Masár, PhD.

.....